

**МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ВНУТРІШНІХ СПРАВ**

Кафедра юридичної психології

ЗАТВЕРДЖУЮ

Перший проректор НАВС
полковник поліції

Станіслав ГУСАРЄВ

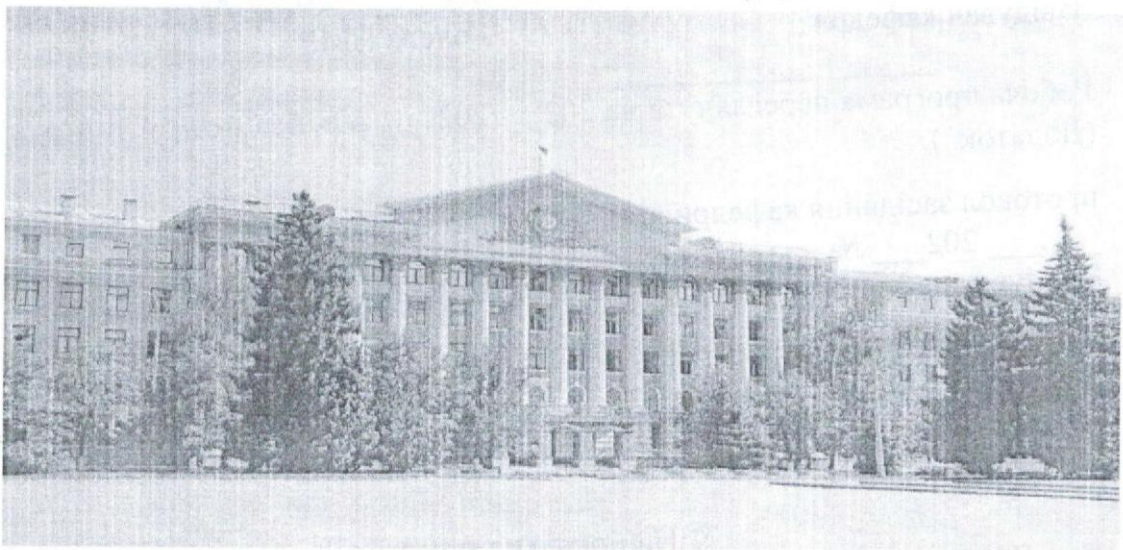
22.12.2023

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ПРОФЕСІЙНА ПСИХОЛОГІЧНА ПІДГОТОВКА ПОЛІЦЕЙСЬКОГО

- Статус дисципліни – вибіркова
- Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)
- Ступінь вищої освіти – бакалавр
- Галузь знань – 08 «Право»
- Спеціальність – 081 «Право»
- Освітня програма – Право
- Форми здобуття вищої освіти – денна
- Мова викладання – українська
- Форма підсумкового контролю – залік

Київ – 2023

Робоча програма з навчальної дисципліни «Професійна психологічна підготовка поліцейського» складена відповідно до освітньо-професійної програми за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти підготовки фахівців освітнього ступеня бакалавра в галузі знань 08 «Право» за спеціальністю 081 «Право» для денної форми навчання.

Розробник:

Іван ОХРІМЕНКО – професор кафедри юридичної психології, доктор юридичних наук, професор

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри юридичної психології
Протокол від 21 12 2023 року № 9

Завідувач кафедри
юридичної психології

Олена КУДЕРМІНА

Схвалено науково-методичною радою Національної академії внутрішніх справ

Протокол від 22 12 2023 року № 15

Голова науково-методичної ради

Станіслав ГУСАРЄВ

Результати перегляду робочої програми навчальної дисципліни
Робоча програма переглянута на 202__/202__ н.р. без змін; зі змінами.
(Додаток).

протокол засідання кафедри від

____.____.202__ № ____

Завідувач кафедри

протокол науково-методичної ради

від _____.____.202__ № ____

Голова НМР

Робоча програма переглянута на 202__/202__ н.р. без змін; зі змінами
(Додаток).

протокол засідання кафедри від

____.____.202__ № ____

Завідувач кафедри

протокол науково-методичної ради

від _____.____.202__ № ____

Голова НМР

1. Загальні відомості про навчальну дисципліну

Програму навчальної дисципліни «Професійна психологічна підготовка поліцейського» розроблено відповідно до освітньо-професійної програми за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти підготовки фахівців освітнього ступеня бакалавра в галузі знань 08 «Право» за спеціальністю 081 «Право» для денної форми навчання.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є психологічні закономірності та механізми опосередкування професійної діяльності поліцейського, система знань, вмінь й навичок, необхідних для формування професійного досвіду та самовдосконалення особистості.

Метою викладання навчальної дисципліни «Професійна психологічна підготовка поліцейського» є озброєння здобувачів вищої освіти системою знань, вмінь і навичок, необхідних для формування професійного досвіду та самовдосконалення особистості. Вивчення даного курсу надає можливість здобувачам вищої освіти оволодіти системою науково-психологічних знань щодо особливостей здійснення професійної діяльності поліцейського, застосування методів і прийомів її організації, визначення напрямів набуття професійного досвіду.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Професійна психологічна підготовка поліцейського» є створення умов для опанування здобувачами вищої освіти знань, вмінь та навичок практичного використання психологічних механізмів щодо ефективної комунікації поліцейського з різними категоріями громадян та у різних ситуаціях службової діяльності; забезпечення особистої безпеки під час вирішення оперативно-службових завдань; саморегуляції психічних станів та організації професійної поведінки.

Міждисциплінарні зв'язки: «Юридична психологія», «Теорія держави та права» «Кримінальне право», «Кримінологія», «Криміналістика», «Досудове розслідування».

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми здобувачі вищої освіти повинні:

знати :

- загальну характеристику професійної психологічної підготовки, вимоги до професійної психологічної підготовленості поліцейських, структуру професійної психологічної підготовленості та її основні компоненти;

- особливості формування професійно значущих якостей поліцейських (професійної спостережливості, оперативної пам'яті, професійного мислення тощо);

- психологічні закономірності професійного спілкування працівників поліції, в тому числі, у професійно складних ситуаціях та під час вирішення службових завдань;
- психологічні чинники, які зумовлюють вибір ефективної тактики поведінки в небезпечних та екстремальних ситуаціях;
- методичні засади, види та техніку психічної саморегуляції. *вміти застосовувати:*
 - методи візуальної психодіагностики, навички ідентифікації емоцій за експресією обличчя та особливостями поведінки людини;
 - тактику встановлення психологічного контакту, навички невербальної передачі та розпізнання інформації; навички взаємодії при спілкуванні з малими і великим групами людей, втручання в наявну конфліктну ситуацію (зменшення емоційної напруженості, встановлення ініціатора, посередницькі дії тощо); навички ефективної комунікації в екстремальних ситуаціях;
 - навички оцінювання належності людини до кримінального середовища; діагностики поведінки особи, яка знаходиться у небезпечному стані; прийоми вияву агресивних станів і намірів людини чи групи, впливу на них.
 - методики психічної саморегуляції, самообілізації і самоконтролю.

Перелік компетентностей відповідно до освітньо-професійної програми

За результатами опанування навчальної дисципліни «Професійна психологічна підготовка поліцейського» здобувачі першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, ступеня вищої освіти бакалавра набувають інтегральну, загальні та спеціальні компетентності.

Інтегральна компетентність: Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі у галузі правничої діяльності.

Загальні компетентності:

ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК6. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.

ЗК7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК-9. Здатність працювати в команді.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності:

СК11. Здатність визначати належні та прийнятні для юридичного аналізу факти.

СК12. Здатність аналізувати правові проблеми, формувати та обґрунтовувати правові позиції.

СК13. Здатність до критичного та системного аналізу правових явищ. СК16. Здатність до логічного, критичного і системного аналізу документів, розуміння їх правового характеру і значення.

Результати навчання з дисципліни “Професійна психологічна підготовка поліцейського”:

РН1. Визначати переконливість аргументів у процесі оцінки задалегідь невідомих умов та обставин.

РН3. Проводити збір і інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел. РН5. Давати короткий правовий висновок щодо окремих фактичних обставин з достатньою обґрунтованістю.

РН6. Оцінювати недоліки і переваги певних правових аргументів, аналізуючи відому проблему.

РН20. Виокремлювати і аналізувати юридично значущі факти і робити обґрунтовані правові висновки.

РН22. Надавати консультації щодо можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів у різних правових ситуаціях.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 90 годин / 3 кредити ECTS. **Мова навчання:** українська мова.

Консультативну допомогу здобувачі вищої освіти можуть отримати у науково-педагогічних працівників кафедри юридичної психології НАВС k015@naiaiu.kiev.ua Пн–Пт з 08:00 до 16:30.

2. Структура навчальної дисципліни

Тема 1. Загальнотеоретичні засади системи психологічного забезпечення професійної діяльності поліцейських

Теоретичні знання. Психологічна характеристика професійної діяльності поліцейських. Зв'язок професійної діяльності з психологічними аспектами та її вимоги до професійної психологічної підготовленості працівника. Професійна психологічна підготовленість як складова частина професійної майстерності.

Структура професійної психологічної підготовленості працівників поліції. Основні компоненти професійно-психологічної готовності: професійно значущі якості, вміння та навички професійного спілкування, вміння та навички забезпечення особистої безпеки, саморегуляція професійної поведінки.

Цілі та завдання дисципліни «Професійна психологічна підготовка поліцейського». Умови успішності навчання, контроль та оцінка результатів.

Практичні навички. Формування й розвиток у курсантів умінь та навичок орієнтування в основних напрямках психологічного забезпечення професійної діяльності; в психологічних проблемах працівників поліції; вивчення, аналізу та практичного застосування основних компонентів практичної психології в процесі здійснення службової діяльності.

Тема 2. Психологічні особливості забезпечення особистої безпеки поліцейських

Теоретичні знання. Небезпека і особиста безпека. Загальна характеристика, види та структура небезпечних ситуацій у професійній діяльності поліцейського. Психологічні чинники, що зумовлюють схильність до нещасних випадків у небезпечних ситуаціях. Характеристика основних чинників особистої безпеки працівника (тактика поведінки, фізична та технічна підготовленість, ефективне використання вогнепальної зброї та спорядження, психологічна підготовленість). Структура психологічної готовності, що забезпечує надійність діяльності в екстремальних ситуаціях.

Психологічні особливості взаємодії поліції в нештатних ситуаціях службової діяльності. Загальна характеристика та види психологічно складних ситуацій професійної діяльності: стресові, конфліктні, екстремальні. Психологічні аспекти переживання працівником стресу в екстремальних ситуаціях.

Індивідуальний стиль реагування на психологічно складні ситуації. Мобілізація та дезорганізація. Чинники, що впливають на індивідуальний

стиль: психодинаміка, наявний психологічний стан, професійний досвід, спрямованість.

Психологічна характеристика ситуації застосування вогнепальної зброї на ураження (ЗВЗУ). Структурно-психологічний аналіз ситуації ЗВЗУ. Суб'єктивно-психологічний аналіз ситуації ЗВЗУ.

Саморегуляція та самоконтроль. Техніки релаксації, засновані на самонавіюванні. Емоційний тренінг: довільна візуалізація на образі та ідеї, візуалізація на емоційному стані, аутогенна нейтралізація. Ментальний тренінг: формування позитивної мотивації і цілеспрямованості, впевненість у собі та своїх здібностях.

Практичні навички. Визначення можливостей використання методів самообілізації в професійній діяльності працівників поліції. Формування вмінь та навичок самовладання та самоконтролю під час виконання службових завдань.

Засвоєння прийомів самоконтролю: звернення до зовнішнього еталону, корегування неправильних дій, зворотній зв'язок. Етапи самоконтролю в професійній діяльності: підготовчий, поточний, заключний.

Тема 3. Ефективна комунікація поліцейських в екстремальних ситуаціях

Теоретичні знання. Характеристика професійного спілкування під час проведення оперативно-службових заходів. Цілі та завдання професійного спілкування. Засоби професійного спілкування. Рівні спілкування: емоційний, функціонально-діловий. Психологічні етапи професійного спілкування.

Поняття візуальної психодіагностики. Загальна характеристика методів візуальної психодіагностики: проксеміка фізіогноміка. Найбільш характерні знаки кінесики (довірчості, омани, агресивності та ін.). Їх значення для ефективного виконання професійних завдань.

Загальна характеристика психологічного контакту, формування першого враження. Етапи комунікації, усунення психологічних бар'єрів.

Загальна характеристика та сутність психологічного впливу на об'єкти професійної діяльності. Принципи психологічного впливу. Методи психологічного впливу: переконання, навіювання, наслідування тощо.

Механізми психологічного впливу. Складові структури психологічного впливу: особливості особистості поліцейського; специфіка об'єктів впливу; особливості каналу проходження стимулів.

Практичні навички. Формування навичок ефективної комунікації поліцейських, визначення найбільш сприятливих комунікативних умов взаємодії.

З'ясування можливостей ідентифікації індивідуально-психологічних особливостей людини за невербальними проявами поведінки.

Формування вмінь сприймання зовнішності (зовнішній вигляд, невербальні ознаки, соціальне оформлення зовнішності). Схема вивчення особистості. Визначення основних ознак наявності психологічних бар'єрів (статеві-вікового, статусно-рольового, інтелектуального, мотиваційного, ідеологічного, психофізіологічного). Стадії встановлення контакту. Основні правила встановлення психологічного контакту та типові труднощі, що виникають при цьому.

Тема 4. Удосконалення вмінь та навичок взаємодії поліцейських з об'єктами професійної діяльності

Теоретичні знання. Психологічні особливості взаємодії працівників поліції з об'єктами професійної діяльності. Специфіка спілкування працівника з різними категоріями громадян.

Основні різновиди ситуацій ведення переговорів. Механізми розвитку переговорного процесу. Об'єктивні та суб'єктивні чинники, що впливають на успішність переговорної діяльності.

Чинники, що детермінують переговорний процес: соціальні, соціальнопсихологічні, індивідуально-психологічні. Закономірності динаміки психіки в ситуації переговорів.

Типологія взаємодії та особливості окремих її різновидів. Психологічно доцільні варіанти (моделі) поведінки працівників поліції в умовах взаємодії з різними категоріями об'єктів професійної діяльності: дієздатні потерпілі, особи зі зміненими станами свідомості, іноземці, діти й ін.

Психологічне забезпечення діяльності працівників поліції при веденні переговорів в умовах масових заходів. Алгоритм спілкування з громадянами під час масових спортивних заходів.

Екстремальні чинники переговорного процесу та їх вплив на особистість поліцейського. Основний зміст формування психологічної готовності до дій в умовах ведення переговорів. Завдання професійнопсихологічної підготовки поліцейських до ведення переговорної діяльності.

Комплекс інструментальних психологічних якостей, необхідних для здійснення регулюючого впливу на поведінку злочинця: когнітивний блок, блок саморегуляції, операціональний блок. Етапи та зміст

соціальнопсихологічного тренінгу з підготовки до дій в умовах захоплення заручників.

Практичні навички. Формування комунікативних навичок взаємодії працівників поліції з різними категоріями громадян. Визначення можливостей та механізму використання методів психологічного впливу. Технології психологічного впливу в процесі професійної взаємодії.

Механізми психологічного впливу під час переговорної діяльності. Основні складові маніпуляції свідомістю. Маніпуляція емоціями та почуттями під час переговорів.

Критерії та умови ефективного психологічного впливу. Психологічні засади протидії маніпуляції з боку опонентів в переговорному процесі.

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, ступінь вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	
Кількість кредитів – 3	Галузь знань 08 «Право»	Варіативна-В (цикл дисциплін професійної та практичної підготовки)	
	Спеціальність 081 «Право»		
Змістових модулів – 1	Ступінь вищої освіти бакалавр	Рік підготовки:	
		2-й	
Семестр			
Загальна кількість годин – 90		3-й	
		Лекції	
		12 год.	
	Семінарські, практичні		
	14/18 год.		
	Самостійна робота		
	46 год.		
	Вид контролю: залік		

3. Тематичний план

№ з/п	Назви тем	Всього годин	в т.ч. аудиторних			Самостійна робота
			Лекції	Семінари	Практичні заняття	
1.	Загальнотеоретичні засади системи психологічного забезпечення професійної діяльності поліцейських	14	2	2		10

2.	Психологічні особливості забезпечення особистої безпеки поліцейських	26	4	4	6	12
3.	Ефективна комунікація поліцейських в екстремальних ситуаціях	32	4	6	8	14
4.	Удосконалення вмінь та навичок взаємодії поліцейських з об'єктами професійної діяльності	18	2	2	4	10
	Форма підсумкового контролю – залік					
	Всього по дисципліні	90	12	14	18	46

4. Плани лекційних, семінарських та практичних занять

Тема 1. Загальнотеоретичні засади системи психологічного забезпечення професійної діяльності поліцейських

Лекція – 2 год.

Навчальні питання:

1. Психологічна характеристика професійної діяльності поліцейських.
2. Засоби формування професійно-важливих якостей поліцейських.

Семінарське заняття – 2 год.

Перелік проблемних питань, що складають сутність теми

1. Оперативно-службова діяльність поліцейських та її найбільш суттєві психологічні характеристики.
2. Типові оперативно-службові завдання працівників поліції.
3. Професійна психологічна підготовка як засіб формування професійно-важливих якостей поліцейських.
4. Напрями системи психологічного забезпечення професійної діяльності поліцейських.

Основні терміни та поняття

Оперативно-службова діяльність, психологічне забезпечення, психологічна підготовка, структура психологічної підготовленості поліцейських.

Теми рефератів та доповідей

1. Особливості психологічної підготовки до різних видів професійної діяльності.
2. Сучасний досвід психологічної підготовки в правоохоронних органах України та зарубіжних країн.
3. Основні компоненти психологічної підготовленості працівника поліції. **Література до теми:** [3; 5; 7-9; 11; 16-17; 20, 23; 26-28]

Тема 2. Психологічні особливості забезпечення особистої безпеки поліцейських

Лекція – 4 год.

Навчальні питання: 1.

Характер і види екстремальних ситуацій.

2. Психологічний вплив екстремальних ситуацій на особистість працівника правоохоронних органів.
3. Психологічне забезпечення особистої безпеки поліцейських.

Семінарське заняття – 4 год.

Практичне заняття – 6 год.

Перелік проблемних питань, що складають сутність теми

1. Поняття екстремальної ситуації. Типові екстремальні ситуації в діяльності поліцейських.
2. Особиста безпека працівника поліції та її психологічні компоненти.
3. Психологічні чинники особистої безпеки працівників поліції.
4. Тривожність як чинник особистої безпеки поліцейського (діагностика та регуляція).
5. Схильність до ризику як чинник особистої безпеки (діагностика та регуляція).
6. Нервово-психічна стійкість як чинник особистої безпеки працівника поліції (діагностика та регуляція).

Основні терміни та поняття

Екстремальні ситуації, особиста безпека, психологічні чинники, стресостійкість, саморегуляція та самоконтроль поліцейських.

Теми рефератів та доповідей

1. Ризик та небезпека.

2. Загальна характеристика небезпечних ситуацій у професійній діяльності поліцейського.
3. Психологічні особливості поведінки осіб, що перебувають у стані абстиненції.
4. Сфери впливу та умови застосування методів психічної саморегуляції.

Мета практичного заняття – ознайомити здобувачів зі специфікою екстремальних ситуацій в діяльності поліцейського. Вправлятися у проведенні діагностики особистості. Опрацьовується тестологічна методика діагностики професійно-важливих якостей особистості працівника поліцейської організації, що сприяють забезпеченню його особистої безпеки.

Виконання практичних завдань (вихідні дані та порядок виконання повідомляються викладачем).

Література до теми: [2-3; 7; 10; 16-17; 19-20; 23-28]

Тема 3. Ефективна комунікація поліцейських в екстремальних ситуаціях

Лекція – 4 год.

Навчальні питання:

1. Характеристика професійного спілкування поліцейського.
2. Технологія контактної взаємодії.
3. Особливості комунікації поліцейського в екстремальних ситуаціях.

Семінарське заняття – 6 год.

Практичне заняття – 8 год.

Перелік проблемних питань, що складають сутність теми

1. Цілі та завдання професійного спілкування.
2. Характеристика методів візуальної психодіагностики.
3. Тактика встановлення та розвитку психологічного контакту.
4. Найбільш сприятливі умов комунікації.
5. Сутність психологічного впливу на об'єкти професійної діяльності.
6. Особливості комунікації поліцейського в екстремальних ситуаціях.

Основні терміни та поняття

Професійне спілкування, візуальна психодіагностика, психологічний контакт, комунікативні умови, психологічний вплив.

Теми рефератів та доповідей 1.

Рівні спілкування.

2. Можливості ідентифікації індивідуально-психологічних особливостей людини.

3. Механізм психологічного впливу.

Мета практичного заняття – ознайомити здобувачів з чинниками та механізмами комунікативної діяльності поліцейського. Напрацювання вмінь та навичок ефективного спілкування. У формі рольової гри відтворюються ситуації професійної взаємодії, пов'язані зі встановленням та розвитком психологічного контакту поліцейського з об'єктами впливу.

Виконання практичних та ситуативних завдань (вихідні дані та порядок виконання повідомляються викладачем).

Література до теми: [1-4; 6-7; 10-12; 15-18; 20-28]

Тема 4. Удосконалення вмінь та навичок взаємодії поліцейських з об'єктами професійної діяльності

Лекція – 2 год.

Навчальні питання:

1. Психологічні техніки професійної взаємодії працівника поліції з об'єктами професійної взаємодії.
2. Моделі поведінки поліцейських в умовах взаємодії з різними категоріями громадян.
3. Екстремальні чинники переговорного процесу.

Семінарське заняття – 2 год.

Практичне заняття – 4 год. ***Перелік проблемних питань, що складають сутність теми***

1. Психологічні техніки професійного спілкування працівника поліції при взаємодії з різними об'єктами професійної взаємодії.
2. Прийоми попередження та подолання психологічних труднощів при взаємодії з різними категоріями громадян.
3. Прийоми попередження та подолання психологічних бар'єрів.
4. Моделі поведінки працівників поліції в умовах взаємодії з різними категоріями об'єктів професійної діяльності.

5. Психологічне забезпечення діяльності працівників поліції при веденні переговорів в умовах масових заходів.
6. Екстремальні чинники переговорного процесу та їх вплив на особистість поліцейського.

Основні терміни та поняття

Психологічні техніки, психологічні бар'єри, моделі поведінки працівників поліції, ведення переговорів, екстремальні чинники переговорного процесу.

Теми рефератів та доповідей

1. Індивідуальний стиль реагування на психологічно складні ситуації.
2. Мобілізація та дезорганізація.
3. Тактика ведення переговорів.
4. Особливості спілкування з особами, що знаходяться у стані алкогольного сп'яніння та наркотичного збудження.

Мета практичного заняття – ознайомити здобувачів з впливом комунікації на професійну діяльність, психологією та моделі (варіантами) поведінки працівників поліції в умовах взаємодії з різними категоріями об'єктів професійної діяльності. Вправлятися у проведенні діагностики проблемних ситуацій під час взаємодії з різними категоріями громадян: дієздатні потерпілі, особи зі зміненими станами свідомості, іноземці, діти й ін.

Виконання практичних та ситуативних завдань (вихідні дані та порядок виконання повідомляються викладачем).

Література до теми: [1-4; 6-7; 15-16; 20; 22; 24-28]

5. Завдання для самостійної роботи

Вимоги до організації самостійної роботи та структура навчальних завдань визначаються навчальними програмами дисципліни.

Основними завданнями самостійної роботи є підготовка й виконання поточних навчальних завдань, а також самостійне вивчення окремих питань дисципліни. Самостійна робота передбачає також підготовку відповідей на наступні запитання.

1. Зміст, завдання та принципи системи психологічного забезпечення.

2. Характеристика основних напрямів системи психологічного забезпечення.
3. Поняття та завдання професійного психологічного відбору у системі психологічного забезпечення.
4. Кваліфікаційні вимоги фахівця до роботи в поліції: професіограма та психограма поліцейського.
5. Завдання психологічного супроводження проходження служби у системі психологічного забезпечення.
6. Поняття та завдання психологічної підтримки проведення оперативно-службових заходів у системі психологічного забезпечення.
7. Психологічні особливості діяльності працівників поліції в екстремальних умовах.
8. Загальна характеристика станів психічного напруження у професійній діяльності працівників поліції: стресові, фрустраційні, конфліктні, кризові.
9. Характеристика видів небезпеки в діяльності працівників поліції.
10. Чинники, що визначають схильність працівників поліції до небезпеки.
11. Розвиток та удосконалення професійно-значущих якостей працівників поліції (професійна спостережливість, професійна пам'ять, професійне мислення).
12. Професійна спостережливість в службовій діяльності поліцейських: значення, види та властивості.
13. Вправи для розвитку й вдосконалення професійної спостережливості.
14. Чинники, що впливають на ефективність і продуктивність професійної пам'яті працівників поліції.
15. Психологічні прийоми, спрямовані на підвищення ефективності запам'ятовування працівниками поліції професійно-значимої інформації.
16. Значення професійного мислення у діяльності працівників поліції: визначення, види, форми та процеси.
17. Помилки, що можуть виникнути у працівника поліції під час формування першого враження про співрозмовника.
18. Основні характеристики та правила складання працівниками поліції словесного і психологічного портрету.
19. Причини виникнення психологічних бар'єрів у процесі професійного спілкування працівників поліції.

20. Методика контактної взаємодії для встановлення психологічного контакту у професійному спілкуванні працівників поліції: стадії та прийоми.
21. Психологічні прийоми, що допомагають працівникам поліції викликати цікавість до себе у співрозмовника.
22. Правила, що допомагають працівникам поліції викликати у співрозмовника інтерес до теми розмови.
23. Загальні правила і прийоми встановлення психологічного контакту у професійному спілкуванні працівників поліції
24. Структура психологічного впливу у професійному спілкуванні працівників поліції.
25. Необхідність формування у працівників поліції навичок психічної саморегуляції.
26. Завдання, сфери впливу та умови застосування методів психічної саморегуляції.
27. Психологічні ознаки поведінки осіб, за якими можливе розпізнання стану алкогольного сп'яніння.
28. Особливості поведінки людини у стані наркотичного збудження.
29. Психологічні ознаки зовнішності осіб, за якими можливе розпізнання стану наркотичного збудження.
30. Особливості спілкування з психічно хворими та особами, що знаходяться у патопсихологічних станах.

6. Методи навчання та контролю

Основними методами навчання є лекції, семінарські та практичні заняття, самостійна робота, виконання поточних контрольних завдань, виконання тестових завдань, підготовка реферативних повідомлень. Оцінка якості засвоєння навчальної програми з дисципліни «Професійна психологічна підготовка поліцейського» охоплює поточний контроль успішності, виконання самостійної роботи та складання заліку.

Для поточного контролю засвоєння навчального матеріалу, що вивчається під час аудиторних занять і особливо у процесі самостійної роботи, передбачена контрольна робота, порядок проведення та зміст якої визначається з урахуванням специфіки напряму підготовки здобувачів ступеню вищої освіти.

7. Індивідуальні завдання

Змоделювати ситуації використання одержаних знань у практичній діяльності поліцейського з огляду на специфіку виконуваних професійних завдань.

8. Форми та методи контролю, критерії оцінювання результатів навчання

Накопичення балів з тем за усі види робіт					Підсумковий контроль	Підсумкова кількість балів
Мах 60%					Мах 40%	Мах 100%
Тема 1	Тема 2	Тема 3	Тема 4	Самостійна робота	Залік	
5	5	5	5	5	40	100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Пояснення
90-100	відмінно	A	відмінне виконання
85-89	добре	B	вище середнього рівня
75-84		C	загалом хороша робота
66-74	задовільно	D	непогано
60-65		E	виконання відповідає мінімальним критеріям
35-59	незадовільно	FX	необхідне перескладання
1-34		F	необхідне повторне вивчення курсу

9. Інструменти, обладнання, програмне забезпечення, використання яких передбачає дисципліна Ноутбук, проектор.

10. Орієнтовний перелік питань для підсумкового контролю з навчальної дисципліни:

1. Оперативно-службова діяльність поліцейських та її найбільш суттєві психологічні характеристики.
2. Професійна психологічна підготовка як засіб формування професійно-важливих якостей поліцейських.
3. Напрями системи психологічного забезпечення професійної діяльності поліцейських.

4. Особливості психологічної підготовки до різних видів професійної діяльності.
5. Сучасний досвід психологічної підготовки в правоохоронних органах України та зарубіжних країн.
6. Основні компоненти психологічної підготовленості працівника поліції.
7. Поняття екстремальної ситуації. Типові екстремальні ситуації в діяльності поліцейських.
8. Особиста безпека працівника поліції та її психологічні компоненти.
9. Психологічні чинники особистої безпеки працівників поліції.
10. Тривожність як чинник особистої безпеки поліцейського (діагностика та регуляція).
11. Схильність до ризику як чинник особистої безпеки (діагностика та регуляція).
12. Загальна характеристика небезпечних ситуацій у професійній діяльності поліцейського.
13. Психологічні особливості поведінки осіб, що перебувають у стані абстиненції.
14. Сфери впливу та умови застосування методів психічної саморегуляції.
15. Цілі та завдання професійного спілкування.
16. Характеристика методів візуальної психодіагностики.
17. Тактика встановлення та розвитку психологічного контакту.
18. Найбільш сприятливі умов комунікації.
19. Сутність психологічного впливу на об'єкти професійної діяльності.
20. Особливості комунікації поліцейського в екстремальних ситуаціях.
21. Можливості ідентифікації індивідуально-психологічних особливостей людини.
22. Механізм психологічного впливу.
23. Психологічні техніки професійного спілкування працівника поліції при взаємодії з різними об'єктами професійної взаємодії.
24. Прийоми попередження та подолання психологічних труднощів при взаємодії з різними категоріями громадян.
25. Прийоми попередження та подолання психологічних бар'єрів.

26. Моделі поведінки працівників поліції в умовах взаємодії з різними категоріями об'єктів професійної діяльності.
27. Психологічне забезпечення діяльності працівників поліції при веденні переговорів в умовах масових заходів.
28. Екстремальні чинники переговорного процесу та їх вплив на особистість поліцейського.
29. Особливості спілкування з особами, що знаходяться у стані алкогольного сп'яніння та наркотичного збудження.
30. Поняття та завдання професійного психологічного відбору у системі психологічного забезпечення.
31. Завдання психологічного супроводження проходження служби у системі психологічного забезпечення.
32. Поняття та завдання психологічної підтримки проведення оперативно-службових заходів у системі психологічного забезпечення.
33. Психологічні особливості діяльності працівників поліції в екстремальних умовах.
34. Характеристика видів небезпеки у професійній діяльності працівників поліції.
35. Чинники, що визначають схильність працівників поліції до небезпеки.
36. Помилки, що можуть виникнути у працівника поліції під час формування першого враження про співрозмовника.
37. Основні характеристики та правила складання працівниками поліції словесного і психологічного портрету.
38. Причини виникнення психологічних бар'єрів у процесі професійного спілкування працівників поліції.
39. Методика контактної взаємодії для встановлення психологічного контакту у професійному спілкуванні працівників поліції: стадії та прийоми.
40. Психологічні прийоми, що допомагають працівникам поліції викликати цікавість до себе у співрозмовника.
41. Загальні правила і прийоми встановлення психологічного контакту у професійному спілкуванні працівників поліції
42. Структура психологічного впливу у професійному спілкуванні працівників поліції.
43. Необхідність формування у працівників поліції навичок психічної саморегуляції.
44. Завдання, сфери впливу та умови застосування методів психічної саморегуляції.

45. Психологічні ознаки поведінки осіб, за якими можливе розпізнання стану алкогольного сп'яніння.
46. Особливості поведінки людини у стані наркотичного збудження.
47. Психологічні ознаки зовнішності осіб, за якими можливе розпізнання стану наркотичного збудження.
48. Особливості спілкування з психічно хворими та особами, що знаходяться у патопсихологічних станах.
49. Основні засоби візуальної діагностики, що використовуються працівниками поліції у професійному спілкуванні.
50. Саморегуляція і самоконтроль.
51. Сутність психологічного впливу на об'єкти професійної діяльності.
52. Небезпека і особиста безпека.
53. Структура професійної психологічної підготовленості поліцейського.
54. Види та структура небезпечних ситуацій у професійній діяльності поліцейського.
55. Психологічні чинники, які зумовлюють схильність до нещасних випадків у небезпечних ситуаціях.
56. Засоби професійного спілкування.
57. Прийоми маніпулятивної поведінки, що можуть використовуватися працівниками поліції у професійному спілкуванні.
58. Правила застосування маніпулятивних засобів у професійному спілкуванні працівників поліції.
59. Критерії й ознаки щирості та нещирості висловлювань людини.
60. Основні правила та тактика ведення переговорів.

11. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

1. Александров Д.О. Мистецтво керування людьми. К.: Прес, 1999. 267 с.
2. Александров Д. О. Психологічне забезпечення оперативно-службової діяльності працівників міліції. Ч. III : Психологічне забезпечення переговорної діяльності : навч.-метод. посіб. / Д. О. Александров, Я. Ю. Кондратьєв. К. : Нац. акад. внутр. справ України, 2004. 104 с.
3. Александров Д.О., Андросюк В.Г., Казміренко Л.І. Формування психологічної готовності працівників ОВС до дій в екстремальних ситуаціях затримання озброєного злочинця: наук.-практ. посібн. / за заг. ред. В.В. Коваленка. К.-Чернівці :Чернівецький нац. ун-т, 2013. 96 с.

4. Андросюк В. Г., Казміренко Л. І. Можливості та межі справлення психологічного впливу у правоохоронній діяльності. Юридична психологія та педагогіка. 2008. № 2. С. 82–93.
5. Баріхашвілі І.І. Психологічні основи профорієнтації і професійного самовизначення: Навч. посібник. К. : Ніка-Центр, 2008. 208 с.
6. Барко В. І., Ірхін Ю. Б., Никифорчук Д.Й., Підюков П.П. Управління персоналом органів внутрішніх справ (психолого-педагогічний аспект): навч. посібник. К.: Київський юридичний інститут, 2005.
7. Використання психологічних знань у оперативно-розшуковій діяльності органів внутрішніх справ України за сучасних умов : навч.-практ. посіб. / Б. І. Бараненко, Д. О. Александров, І. М. Охріменко та ін. ; за ред. д-ра юрид. наук, проф. А. В. Іщенка, д-ра психол. наук, проф. В. С. Медведєва. К. : ДНДІ МВС України, Х. : Мачулин, 2015. 322 с.
8. Дегтярьова Г., Руденко Л., Федюк М. Професійний та особистісний розвиток майбутніх фахівців. Педагогіка і психологія проф. освіти. 2008. № 1. С. 203-211.
9. Корольчук М. С. Психофізіологія діяльності / Підручник для студентів вищих навчальних закладів. К.: Ельга, Ніка-Центр, 2003. 395 с.
10. Конфліктологія. Альбом схем з коментарями : навч. посіб. / [кол. авт. : Д. О. Александров, В. Г. Андросюк, Л. І. Казміренко, О. Л. Мартенко, І. М. Охріменко] ; за заг. ред. Л. І. Казміренко. К. : ЛОГОС, 2010. 56 с.
11. Кудерміна О. І. Психологія особи як суб'єкта правоохоронної діяльності: монографія. Чернівці: Наші книги, 2012. 415 с.
12. Охріменко І. М. Категорія суб'єкта в контексті оперативнорозшукової психології. Боротьба з організованою злочинністю і корупцією (теорія і практика). 2009. № 21. С. 255–263.
13. Охріменко І. М. Оцінка ефективності діяльності органів і підрозділів Національної поліції України: погляд на проблему. Підприємництво, господарство і право. 2016. № 11(249). С. 139–144.
14. Професійне спілкування працівників Національної поліції : підручник / авт. кол. : Д. О. Александров, В. І. Барко, І. М. Охріменко [та ін.]; за ред. С. І. Яковенка. Одеса : Астропринт, 2017. 260 с.
15. Психологічне забезпечення оперативно-службової діяльності працівників міліції (у двох частинах). Частина I : Професійно-психологічна підготовка працівників оперативних підрозділів : навч.-метод. посібник / Д. О. Александров, В. Г. Андросюк, Л. І. Казміренко та ін. К. : Нац. акад. внутр. справ України, 2003.
16. Психологічне забезпечення оперативно-службової діяльності працівників міліції. Частина II : Психологічне супроводження

оперативнослужбової діяльності працівників органів внутрішніх справ в екстремальних умовах : навч.-метод. посібник / В. Г. Андросюк, Л. І. Казміренко та ін. ; за заг. ред. Я. Ю. Кондратьєва. К. : НАВСУ, 2003.

17. Психологічне забезпечення оперативно-службової діяльності працівників міліції. Частина V. Психологія управлінської діяльності органів внутрішніх справ. навч.-метод. посібник / Д. О. Александров, О. В. Давидова та ін. ; за заг. ред. Я.Ю. Кондратьєва. К.: Нац. акад. внутр. справ України, 2004.

18. Психологія праці: навч. посіб. / Г.В. Ложкін, Н.Ю. Воленюк, О.О. Солтик; за заг. ред. Г.В. Ложкіна. Хмельницький: ХНУ, 2013. 191 с.

19. Психологічне супроводження оперативно-розшукової діяльності в органах внутрішніх справ : навч. посіб. / В. І. Барко, Ю. Б. Ірхін,

Т. Р. Морозова, Д. Й. Никифорчук. К. : Київський нац. ун-т внутр. справ, 2007. 92 с.

20. Юридична психологія: підручник / Александров Д.О., Андросюк В.Г., Казміренко Л.І. та ін.: заг. ред. Л.І. Казміренко, Є.М. Моїсеєва. Вид. 2-є, доопр. та доп. К. : КНТ, 2008. 352 с.

21. Юридична психологія. Альбом схем з коментарями / Александров Д.О., Андросюк В.Г., Казміренко Л.І. та ін.: заг. ред. Л.І. Казміренко, Є.М. Моїсеєва. Вид. 3-є, доопр. та доп. К. : КНТ, 2008. 152 с.

22. Юридична психологія: практикум / за заг. ред. Л.І. Казміренко. Івано-Франківськ: Місто НВ, 2010. 190 с.

23. Fedorenko, O., Dotsenko, V., Okhrimenko, I., Radchenko, K., & Gorbenko, D. (2020). Coping Behavior of Criminal Police Officers at Different Stages of Professional Activity. BRAIN. Broad Research in Artificial Intelligence and Neuroscience, 11(2), 124-146. <https://doi.org/10.18662/brain/11.2/78>

24. Okhrimenko, I., & Lyhun, N. (2020). Stress Prevention and Management during the Quarantine. BRAIN. Broad Research in Artificial Intelligence and Neuroscience, 11(2Sup1), 157-164. <https://doi.org/10.18662/brain/11.2Sup1/101>

25. Shvets, D., Yevdokimova, O., Okhrimenko, I., Ponomarenko, Y., Aleksandrov, Y., Okhrimenko, S., & Prontenko, K. (2020). The New Police Training System: Psychological Aspects. Postmodern Openings, 11(1Sup1), 200-217. <https://doi.org/10.18662/po/11.1sup1/130>

11. Інформаційні ресурси

1. Національний Темпус-офіс в Україні [Електронний ресурс]. Режим доступу до сайту: <http://tempus.org.ua/uk/vyshha-osvita-ta-bolonskyj-proces.html>

2. Офіційний сайт ЮНЕСКО [Електронний ресурс]. Режим доступу до сайту : <http://www.unesco.org/>

3. Офіційний сайт Міністерства освіти і науки України [Електронний ресурс]. Режим доступу до сайту : <http://www.mon.gov.ua>.

4. yurist-online.com/ukr/uslugi/.../005.php

5. www.pravoznavec.com.ua/books/276/20101/18/

6. www.nai.au.kiev.ua/tslc/pages/biblio/visnik/nomer4/all_mak.html

7. www.info-works.com.ua/disertacia/.../636.h.

Підпис автора РПНД:

Іван ОХРИМЕНКО